

Koude uitsluiting

In Nederland trouwt slechts een kwart van de stellen op huwelijkse voorwaarden. Van de paren die er wel voor kiezen, stelt een steeds grotere groep 'koude voorwaarden' op. Zij willen niets delen wanneer ze uit elkaar gaan. Was het percentage koude uitsluiting in 2003 ongeveer 6 procent, in 2009 was het ruim

18%

Veel vrouwen zijn struisvogels als het om geld gaat. Pam van der Veen kwam in actie. Ze ging op cursus om van haar cijferangst af te komen.

Duik eens in je geldzaken

Tekst: Pam van der Veen Illustraties: Trik

Met geld heb ik een complexe relatie. Of liever: met financiën. In mijn beleving is daartussen een wezenlijk verschil: het ene – geld – verdien ik en geef ik uit, liefst aan leuke dingen. Het andere – financiën – gaat gepaard met cijfers, berekeningen, blauwe enveloppen en pensioengaten. Met heel onaangename dingen dus.

Als ik aan financiën denk, blokkeer ik. Er gaat een luik dicht in mijn hoofd. Ik voel weerstand, onbegrip, onmacht. Ik probeer de cijfers en percentages te bevatten, maar ze ketsen af op een blinde muur. Soms doorzie ik ze even, maar een dag later is alles weer weg. Hoe vaak ik me ook het principe van hypotheeken, overbruggingskredieten en boetevrij aflossen heb laten uitleggen, het beklijft niet.

En dus laat ik de financiën liever over aan mijn man – die er ook niet dol op is. Hoe feministisch ik ook ben opgevoed, op dit punt laat ik het lafhartig afweten. Ik kán het nu eenmaal niet, is mijn argument. Ik ben een alfa.

Maar het knaagt ook. Ben ik niet gewoon gemakzuchtig? Lui? Onverantwoordelijk? Wat als mijn man er, om wat voor reden dan ook, het financiële bijltje bij neergooit? En wat betekent het voor onze relatie dat hij meer van ons geld weet dan ik? Gaat dat ten koste van de gelijkwaardigheid? Welke gevolgen heeft het voor hem dat ik niet verzerkd ben tegen langdurige ziekte? Kan ik ons gezin daarmee opzadelen? Wordt het niet eens tijd om mezelf bij de lurven te grijpen en financieel volwassen te worden?

Mijn twijfels zijn niet uniek. Als het om geld gaat, bedrijven veel vrouwen struisvogelpolitiek. In Nederland is meer dan de helft van de vrouwen zelfs financieel afhankelijk, van een part-

ner, familie of de overheid. Dat zijn drie miljoen vrouwen die niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. En ook al kunnen ze dat wel, zoals ik, dan nog leunen ze voor hun financiële zaken sterk op hun partner of iemand anders. Hun financieel bewustzijn is onderontwikkeld.

Financieel planner Denise Land en gedragstrainer Annemarie Reintjes hebben daar dagelijks mee te maken. Samen geven ze de training *Regel ʼt*, een cursus om het financiële zelfvertrouwen van vrouwen te vergroten. „Vrouwen hebben vaak een andere relatie met geld dan mannen,” zegt Reintjes. „Voor vrouwen is geld iets persoonlijks. Voel je je rot, dan koop je iets moois voor jezelf. Of ze kopen juist iets om zichzelf te belonen. Vaak kunnen ze de huishoudportemonnee wel goed overzien, maar hebben ze problemen met de grote bedragen. Als het over hypotheek of pensioen gaat, haken ze af.”

Dat komt mij bekend voor. De aanschaf van het goedkopere wasmiddel, dat lukt nog wel, maar uitzoeken of ik niet eens naar een andere ziektekostenverzekeraar moet overstappen, daarvoor ben ik te beroerd.

Ben ik niet gewoon gemakzuchtig? Lui? Onverantwoordelijk? Wat als mijn man er om wat voor reden ook het financiële bijltje bij neergooit?

Mijn man en ik zijn van de grote hoop. En hoewel ik nooit scheve ogen krijg als ik iets voor mezelf koop, voelt het toch niet helemaal safe

„Penny wise, pound foolish,” beaamt Land. „Uit onderzoek blijkt dat bij vrouwen verlamming optreedt als ze grotere financiële beslissingen moeten nemen. Ze denken het niet te begrijpen, durven geen vragen te stellen en geven de verantwoordelijkheid dus liever uit handen. Bovendien hebben veel vrouwen een te rooskleurig beeld van hun toekomst. Ze verwachten niet dat hen zo iets als een scheiding, werkloosheid of ziekte overkomt, en voelen daarom niet de urgentie om hun geldzaken tijdig te regelen.”

Maar de cijfers liegen er niet om. Bij echtscheiding gaan vrouwen er gemiddeld 23 procent op achteruit, terwijl de man er gemiddeld juist 7 procent op vooruit gaat. Bij overlijden van de partner daalt het komen van vrouwen met gemiddeld 27 procent, dat van mannen 13 procent.

Bij ingrijpende levensgebeurtenissen zijn vrouwen financieel dus een stuk kwetsbaarder. Maar ook in de relatie zelf kan economische ongelijkwaardigheid voor problemen zorgen. Zeker als er niet transparant gecommuniceerd wordt.

Open en eerlijk met je partner over geld praten, noemt Deborah L. Price ‘financiële intimiteit’. Op een respectvolle manier je verwachtingen, angsten, twijfels, zorgen en behoeften ten aanzien van geld kunnen delen is de sleutel tot succes in liefdesrelaties, schrijft de Amerikaanse coach/trainer in haar boek *Geld & Liefde*.

Want geen huwelijk is bestand tegen ruzie over financiële normen, waarden en prioriteiten. Onduidelijke afspraken, het niet delen van informatie over geld;

Tips om financieel intiem te worden

Wissel informatie uit en neem samen beslissingen over de financiën.

- ▶ Stel samen een maandbudget vast voor het huishouden. ....
- ▶ Neem een gezamenlijke beslissing over geld dat jullie overhouden. ....
- ▶ Bepaal hoeveel geld jullie afzonderlijk kunnen uitgeven of sparen, afhankelijk van specifieke wensen. ....
- ▶ Deel de financiële verantwoordelijkheden en taken of wissel elkaar af. ....
- ▶ Stel een lijst op van doelen en dromen

waar je samen aan wilt gaan werken. ....

- ▶ Bespreek maandelijks samen de lopende financiële zaken. ....

- ▶ Geef elkaar positieve feedback en complimenten als blijkt dat je je allebei aan de afspraken houdt. ....

Uit: Geld & Liefde, Deborah L. Price

het kan allemaal voor een hoop ellende zorgen.

Dat is precies de reden dat Floor Wijers (44) en haar man Roland (44) het anders hebben aangepakt. „Wij gebruiken allebei een deel van ons inkomen voor onze eigen uitgaven, zoals kleding of hobby’s,” vertelt Floor. „Daarnaast storten we elke maand allebei hetzelfde vaste bedrag op een en/of rekening. Daarvan betalen we de gezamenlijke uitgaven: hypotheek, vakanties, etentjes, auto,

cadeaus, verzekeringen. Aan het einde van het jaar kijken we wat we allebei verdiend hebben en hoe zich dat procentueel tot elkaar verhoudt. Op het moment verdient Roland meer, en dat vereffenen we dan. Hij maakt naar mij over wat ik gezien mijn inkomen dat jaar teveel betaald heb. Zo dragen we naar rato allebei precies evenveel bij aan het gezamenlijke huishouden.”

Hun vrienden verklaren hen voor gek, zegt Floor. Ze vinden het kil, niet romantisch, een veel te harde regeling. Maar Floor weet wel beter. „Veel stellen roepen weliswaar dat ze alles op de grote hoop gooien, maar hebben onderhuids allerlei frustraties over geld. Dat zie ik genoeg om me heen. Mannen die zogenaamd alles samen delen, maar wel klagen dat hun vrouw zulke dure lippenstift koopt. Dat gezeik hebben wij dus nooit.”

Dat het wettelijk verplicht is om binnen een huwelijk naar rato bij te dragen aan de kosten van het huishouden, weet lang niet iedereen. Waardoor het – meestal lagere – inkomen van de vrouw vaak opgaat aan het gezin, en het lijkt alsof de dingen die zij voor zichzelf koopt, door haar

De latte factor en andere geldtips

Je bewust worden van je gedrag is een belangrijke eerste stap.

- Neem kennis van de mythen rondom geld, zoals: 'Er zal altijd iemand voor mij zorgen.'
- Waarom is geld belangrijk voor jou? Vanwege de zekerheid? De vrijheid? De luxe? Om familie te kunnen helpen? Bepaal dit en zorg dat je financiële plannen hierin voorzien.

► Zoek uit hoe je ervoor staat en waar je naartoe wilt. Betaal je schulden af en spaar voor specifieke doelen.

► De 'latte factor': de kleine dagelijkse aankopen niet (de caffè latte) en zet het geld op je 'droomrekening'.

Uit: Smart Women Finish Rich, David Bach

man betaald worden. Oneerlijk.

Floor en Roland behoren tot het kwart van de Nederlandse echtparen met huwelijkse voorwaarden. Ze kozen ook voor 'koude uitsluiting': bij een scheiding wordt er niets gedeeld. Floor: „We willen altijd bij elkaar blijven, maar je weet maar nooit.”

Hun afspraken klinken dan misschien pijnlijk zakelijk, in de praktijk voeren Floor en Roland juist heel intieme gesprekken over geld. „Hoe wil je voor elkaar zorgen, wat is je wederzijdse afhankelijkheid, wat vind je belangrijk? Omdat er financieel geen ruis op de lijn is, is er ruimte om daar open over te praten.”

Financiële intimiteit bereik je dus door heldere afspraken en een goed inzicht in je geldzaken. Zelf ben ik – eigenlijk zonder erover na te denken – in gemeenschap van goederen getrouwd. Mijn man en ik zijn van de eerder genoemde 'grote hoop'. En hoewel ik nooit scheve ogen krijg als ik iets voor mezelf koop en ik niet denk dat mijn geliefde mij in een financiële beerput zal achterlaten, voelt het toch niet helemaal safe. De geldcursus *Regel 't* moet uitkomst bieden.

Het krijgen van overzicht, daar begint het mee, aldus Annemarie

Regel 't

De financiële training *Regel 't* wordt ondersteund door Delta Lloyd Foundation, vanuit haar doelstelling om de financiële zelfredzaamheid te vergroten (deltalloyd-foundation.nl). Deelname aan de cursus kost daarom slechts €35. Voor meer info en aanmelding, zie regel-t.nl.

Reintjes en Denise Land. Je papieren ordenen, inkomsten en uitgaven op een rijtje zetten, een financieel plan maken – het zijn onderdelen van de training. Ik leer over digitale huishoudboekjes, box 1 en box 3, pensioenopbouw, het nut van overstappen naar een ander energiebedrijf, de noodzaak van een arbeidsongeschiktheidsverzekering en indexbeleggen.

Wat ik hoor is nu eens hoopgevend (aha, zo ingewikkeld is het helemaal niet), dan weer confronterend (o jee, dat doe ik dus al mijn hele leven fout).

De groep is gemêleerd wat betreft leeftijd, opleiding en achtergrond. Er zijn alleenstaande moeders met nijpende budgetten, vrouwen in scheiding die hun nieuwe situatie willen begrijpen, getrouwde vrouwen met een spaarwens en singles die meer grip op hun geld willen krijgen. We praten met elkaar over onze houding ten aanzien van geld. Ik hoor dingen zeggen als 'Ik weet niet hoe ik het moet aanpakken,' 'Ik mag geen fouten maken' en 'Ik kan nu eenmaal niet veranderen.' Uitspraken die ook mij op het lijf geschreven zijn. En die zorgen voor een sluimerende ongelijkheid tussen mij en mijn echtgenoot.

Hoogste tijd om de boel op orde te brengen. Vanaf nu ga ik het helemaal anders doen. De bezem door die cijferangst! Ik ga uitzoeken wat voor hypotheek ik heb, welke verzekeringen de deur uit kunnen, wat mijn man verdient en wie wat betaalt. Ik ga ordners aanschaffen, de Belastingdienst bellen, in de wereld van het beleggen duiken. Ik word een waardige financiële gesprekspartner. En om dat vieren, ga ik iets leuks voor mezelf kopen. ■

Op eigen benen?

52%

van de Nederlandse vrouwen is financieel afhankelijk

23%

gemiddeld gaat een vrouw er 23 procent op achteruit bij een scheiding; een man gaat er 7 procent op vooruit

30%

bijna 30 procent van de meisjes tussen 13 en 17 jaar verwacht niet haar eigen geld te gaan verdienen en rekent op financiële draagkracht van een toekomstige partner

69%

van alle werkende vrouwen in Nederland is 69 procent economisch zelfstandig

Onderzoeken zijn uitgevoerd in opdracht van DeltaLloyd Foundation